

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

"JEZIK JE BIL VSA STOLETJA
NAJVIŠJE ZNAMENJE NARODOVE
BITI, NAJDRAŽJA DOTA, KI SO
NAM JO DAROVALI PREDNIKI."
Verski tednik Družina.

MAJNIŠKA DEKLARACIJA 89.

"Veličanstvo, prepozno!" je bil slovenski odgovor leta 1917. cesarju Karlu, ko je le-ta privolil v stvaren razgovor o položaju in zadržanju Slovencev v monarhiji, ki se je kmalu nato zrušila.

Leta 1917. je bilo slovensko ozemlje razdeljeno v pet dežel, ki so bile upravno bistveno ločene druga od druge in ki, z izjemo dežele Kranjske, niso imele uradno slovenskega lica. Slovensko ozemlje danes je razdeljeno med štiri države z glavnino v Jugoslaviji, ki je tudi edini del, ki naj bi imel slovenski značaj.

Politično zatiranje v avstrijski monarhiji je narekovalo slovenskim politikom zahtevo, s katero naj bi Slovenci dobili okvir, ki bi v njem imeli možnost, da uživajo priznanje svojih pravic. Tako je nastala majniška deklaracija, ki jo je naše ljudstvo množično podprlo. Politično zapostavljanje in gospodarsko izžemanje Slovencev v današnji Jugoslaviji je narekovalo in narekuje zahtevo, da si sami prilastijo vse politične svoboščine in narodne pravice, ki jim kot narodu pripadajo.

Ozadje obeh majniških deklaracij je dokaj podobno; pribiti pa je treba, da je Majniška Deklaracija 1989. bolj jasna, bolj dozorela, bolj daljnovidna in tudi bolj samozavestna in pogumna, saj pomeni velik korak naprej, med tem ko Majniška deklaracija 1917 niti ni dosegla programa "Zedinjene Slovenije", ki je nastal skoraj celih sedemdeset let poprej.

JASNOVIDNOST

"Višarsko slovenstvo" prof. Ehrlicha je prvi vidnejši zametek resničnega slovenskega narodnega programa, ki mu je skupni imenovalec SUVERENA SLOVENSKA DRŽAVA. Akcijski odbor za Slovensko Državo, ustanovljen po drugi svetovni vojni, na Jožefovo 1946. leta v Rimu, je tej Ehrlichovi viziji nadel obliko političnega programa, ki ga "SLOVENSKA DRŽAVA", vztrajen in neustrašen glasnik slovenskega državnega gibanja v svetu, zagovarja že nad štirideset let. Suverena slovenska država je tudi program Majniške Deklaracije 89, z bistvenimi državnimi in državnopravnimi prvini, ki pa dopušča možnost širših povezav, celo povezav z južnoslovanskimi narodi.

Ehrlichovo "Višarsko Slovenstvo" je bila in je vizija neomejene Slovenske suverenosti, suverenosti nad vsem in celotnim slovenskim narodnim ozemljem. Tega pri Majniški Deklaraciji 89 ni najti, vendar iz razumljivih razlogov, ker je pač ta

deklaracija nastala znotraj jugoslovanskega državnega okvira in je zato v prvi vrsti branik slovenstva v tej državi, branik političnih pravic in branik družbenih pravic: političnih pravic, ki jih pravzaprav Slovenci nikoli niso imeli; družbenih pravic, ki so jim bile popolnoma odvzete na začetku druge svetovne vojne in jih tako imenovana nova Jugoslavija nikoli ni spoštovala. Jedrnata oblika Majniške Deklaracije 89 in morda namerna prikritost v ozirih slovenskih meja, ne okrnji pomena Deklaracije in prav tako ne zmanjša pomembnost slovenskih stremeljenj, ki se stekajo v suvereni slovenski državi, v spoštovanju človekovih pravic in v političnem pluralizmu ter demokraciji znotraj slovenske države.

SAMOZAVEST IN POGUM

Majniška Deklaracija 1917 je bila pogumno dejanje, ker je pomenila izziv državnim ustavi in je bila v dokajšnji meri upor proti obstoječemu redu in dani obliki takratnega javnega življenja. Zahteva po suvereni slovenski državi, ki je bistvo Majniške Deklaracije 89, pa gre velik korak naprej, ker ne le da zavrača obstoječi red, pač pa celo zahteva sestop obstoječe državne oblasti. Pri oblikovanju Majniške Deklaracije 89 je bilo očitno, da bo, po besedah Spomenke Hribar (Demokracija, 2. junija) "Deklaracija naletela na odpor, ne le pri oblasteh (partiji) ampak tudi pri delu t. i. alternative, ki se še ni osvobodila strahu in manjvrednostnih kompleksov, ki (še) ni sposobna vzeti svoje eksistence nase - v neodvisnosti od partije - in ne eksistence svojega naroda kot svojega in suverenega." S tem sporedna bi bila izjava nekega slovenskega gospodarstvenika, ki meni in menda v svoji naivnosti celo upata kot marsikateri njegovih vrstnikov - o bodočem razvoju Slovenije, da bodo predstavniki Evropske Gospodarske Skupnosti čez leta zaprosili Slovenijo ali Jugoslavijo, da se pridruži evropskemu trgu.

Majniška Deklaracija 89 pomeni še več. V slovenskem političnem razmahu je mnogo poskusov, da bi razne skupine, ki so se organizirale v Zveze, Društva in podobno, imele svoj vpliv na vsakdanji politični razvoj. Oblast pa je, seveda, strogo in izključno v rokah komunistične partije. Le-ta, ki se igračka z nazivi Stranka in Zveza, ni ne eno ne drugo, marveč zgolj povezava oblasti-željnih posameznikov in stremuhov, ki jim je

oblast partije edini namen in edini program. Ker to zmorejo le s podporo jugo-partije, so predani Beogradu in nasprotujejo vsemu, česar ta ne odobrava. In kako neki naj Beograd sprejme izgubo svojega najboljšega mecena, Slovenije!!! Slovenija je Beogradu najbolj zanesljiv "stric iz Amerike"; poleg vsega je pa še jeziček na tehtnici v odnosih Jugoslavije z zunanjim svetom.

Komunistična partija, ki je ponovno in ponovno izdajala Slovenijo in slovenske interese - spomnimo se le Trsta, Gorice in naše Koroške - in se odpovedala slovenski vojski ter, le spomnimo se "skupnih jeder" - skoraj zapravila prave slovenske šole, je skorajda stala ob strani, ko so začeli nastajati prvi klici po pluralizmu in demokraciji. Ob nastanku Majniške Deklaracije 89 je pa jasno in nedvoumno poudarila, da se Jugoslaviji ne odpove. In ker tega noče, je govor o današnji "Slovenski Državi" (ki ima celo predsednika, predsednika ki se je drznil ali moral opravičiti, da je Slovenec) le pesek v oči in je naziv "Republika Slovenija" samo igranje z besedami, ki nima nikakršne prave vsebine. Ivan Urbančič je prav zapisal v Delu 1. julija, da tudi Temeljna Listina Slovenije, ki naj bi bila nekako podobna Majniški Deklaraciji 89, "samo podaljšuje glavne momente slabega obstoječega stanja v prihodnost".

Majniška Deklaracija 89 ima na prvem mestu zahtevo po suvereni slovenski državi in šele nato zahtevo po demokratični družbeni ureditvi. S tem si je naredila neizogibno in zavestno vlogo bojevnika proti komunistični partiji in prav zaradi tega oklevajo tudi nekateri drugi strahopetneži ali pa sentimentalni Jugoslovenci. Za te pred vsem veljajo besede predsednika Društva Slovenskih pisateljev (Delo 1. julija):

"Politične zrelosti brez državotvorne ni, je le mlačva prazne slame. V sodobnem svetu ne more obstati niti kulturna niti gospodarska samostojnost, če ni temeljna na politični in državni. Slovenci smo mečkači in odgovornost do samih sebe radi jadikujoče porivamo pod mizo ali na druge - hvalabogu smo bili v sedanje politično dozorevanje tudi pahnjeni. Zadnji hip smo z Majniško Deklaracijo 89 ubesedili svojo državnotvorno voljo. Če nič drugega je že sam miselno in jezikovno jasen slog MD 89 pisatelje prepričal, da so jo podpisali...Mislím, da bi Majniško Deklaracijo 89 morali podpisati vsi politično dozorelo misleči ljudje v Sloveniji....."

dalje na str. 3

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates
\$15.00 per year
\$1.50 single Issue

Advertising .45c per agate line

Owned and published monthly by Slovenian National Federation of Canada.

Lastnik in izdajatelj: Slovenska Narodna Zveza v Kanadi

646 Euclid Ave., Toronto; ON M6G 2T5

Edited by Editorial Board

Urejuje konzorcij Slovenske Države

Zastopnika konzorcija SD:

Martin Duh

Calle 105, No. 4311

Villa Ballester, Argentina

Ludvik Jamnik

79 Watson Ave.

Toronto, ON M6S 4E2 Canada

Letna naročnina znaša: Za Kanado in ZDA 15. dol., za Argentino in Brazilijo po dogovoru. Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in druge države 12 dol. US. Po letalski pošti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja

BITI ČLAN HRANILNICE JE V KORIST TEBI
IN V POMOČ PRIJATELJU

SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA
JANEZA E. KREKA V TORONTU

Vam nudi vrsto bančnih uslug. Pogoji za raznovrstna posojila so zelo ugodni. Obresti na hranilne vloge so konkurenčne.

PREMISLI - POSTANI ČLAN

URADNE URE

646 EUCLID AVENUE

TEL. 532-4746

PONEDELJEK - SREDA
TOREK, ČETRTEK, PETEK
SOBOTA

10 a.m. - 4 p.m.
10 a.m. - 8 p.m.
10 a.m. - 1 p.m.

747 BROWN'S LINE

TEL. 252-6527

TOREK
ČETRTEK, PETEK
SOBOTA

5 p.m. - 8 p.m.
1 p.m. - 8 p.m.
9 a.m. - 12 noon

NAŠA ZLATOMAŠNA SLAVLJENCA

Prečastitemu gospodu
zlatomašniku
KARLU CEGLARJU

Danes duša verna roma
daleč tja do Hamiltona,
kjer fara zlatomašni jubilej praznuje,
saj Father Ceglar let že petdeset mašuje.

Pozdravljen, zlatomašnik dragi,
ki vse usmerjaš k božji zmagi
v dolini trnja, solz in cvetja
po poti sveti razodetja!

Poklon naš sprejmi in zahvalo
za zvesto delo v božjo slavo!
Pot strmo, trnjevo in ozko
izbral si, kakor vzornik Tvoj Don Bosko.

Ko v duhu s Tabo zdaj klečimo,
Boga, Marijo vsi prosimo:
Bog živi Te in Te ohrani
še dolgo zdravega med nami!

Prijatelji

Prečastitemu gospodu
zlatomašniku
IVANU LAVRIHU

Zlatomašnik, bod pozdravljen
pri Mariji Vnebovzeti,
Ti, ki od Boga postavljen
si vodnik na poti sveti!

Zlatomašnik, bod pohvaljen!
Pol stoletja služiš vzorno
Bogu, ljudstvu, po Mariji,
Cerkvi zvesto in pokorno!

Zlatomašnik, bod zahvaljen
za premnoga dobra dela:
tih in skromen, blag, nadarjen,
duša zvesta in vesela!

Verno k Bogu po Mariji
vodiš nas v nebesa sveta:
Zlatomašnik, Bog Te živi
še na mnoga, mnoga leta!

Prijatelji

ob ponovitvi zlate maše
v Clevelandu, 23. julij a 1989.

TORONTO

Sredi poletja smo...Po končanem delavnem tednu se ljudje umaknejo od vročih mestnih cest v prosto naravo k vodam in poletnim hišicam v senci ontarijskih gozdov.

Mnoge slovenske družine pa preživljajo svoj prosti čas na številnih poletnih zbirališčih okrog Toronta (farmah).

Za formalno družabno življenje (banketi, veselice, svatbe) in kulturne prireditve je poletje prav tako čas počitnic. Vendar je bistveno za slovensko skupnost, da tudi v poletnem času praznujemo ali se spominjamo dogodkov, ki so velikega in trajnega pomena. Vrnimo se nazaj v pozni maj k tradicionalni Telovi

procesiji na Slovenskem letovišču. Prijeten sončen dan je zbral verne Slovence iz različnih ontarijskih krajev, da izpričajo vero v evharistično skrivnost, ki ohranja naš narod že preko 1000 let. Lep je bil pogled na številno mladino v narodnih nošah.

V soboto 3. junija smo napolnili cerkev Brezmadežne v New Torontu, kjer je č.g. Janez Kopač opravil tradicionalno spominsko mašo za pobite domobrnce in vse žrtve komunistične revolucije v Sloveniji. Ni bilo posebne komemoracije in vendar so naši domobranci vredni velikega spomina tudi v tem smislu, ali pa je to znamenje, da je prišel čas, da jih prosimo znova pomoči domovini, za katero so darovali svoja življenja, za pomoč nam samim, da bi ostali zvesti narodu in slovenskemu izročilu.

V nedeljo 18. junija je v cerkvi Brezmadežne obhajal srebrni jubilej mašništva nekdanji vetrinjski in špitalski begunec, jezuit, profesor dr. Jože Plevnik, profesor na torontski teološki fakulteti. Slavnostni govornik je bil torontski nadškof, rojak, dr. Alojzij Ambrožič.

Primorski rojaki so naslednjo nedeljo, 25. junija, na svoji pristavi praznovali 30 letnico svojega društva in se spominjali goriškega slavčka Simona Gregorčiča. Slovesnost je poleg opoldanske sv. maše povzdignil nastop petih folklornih skupin in dekliski ansambel Mavrica iz slovenske Bele Krajine.

Katoliški dan na Slovenskem letovišču, 2. julija, je bil posvečen spominu škofa Janeza Gnidovca, ki je poleg Slomška in Barage resen kandidat za slovenskega svetnika.

Mladinski dan 9. julija na Slovenskem letovišču. Potrebno in koristno je, da se na poletnih zbirališčih uveljavlja naša mladina, naša bodočnost. V igrah in tekmovanju so preživeli ta dan v zadovoljstvo vseh, prav po znanem geslu: zdrav duh v zdravem telesu.

Življenje gre svojo pot. Od rojstva do smrti... Iz mladosti in otroških let v starost, na večer življenja, dokler se ne najdemo pred Sodnikom življenja in smrti. Tako odhajajo sopotniki, prijatelji in znanci, pred nami v večno domovino...Letos v zgodnjem poletju Stane Šuligoj, primorski rojak, pionir Slovenskega letovišča in zvest član župnijske skupnosti pri Mariji Pomagaj...Jurij Eržen, 35 let organist pri isti župniji...Feli Kušar, dalje na str. 3

MAJNIŠKA...

nadaljevanje s str. 1

POMEN IN BISTVO

Majniška Deklaracija 89 je nujen in povsem naraven klic po slovenski samobitnosti v edini sprejemljivi obliki, suvereni slovenski državi. Glasilo Slovenske Demokratske Zveze (SDZ) Demokracija 2. junija letos jo predstavi takole: " kratka in jedrnata, povsem jasno govori, kako ne moremo verjeti v nikogar, ki mirno dovoljuje, da drugi odločajo namesto njega. Je poziv k suverenosti Slovencev....., ki se ne bojijo povedati tega, kar mislijo in se niti najmanj ne ozirajo na to, kar govorijo drugi "

Poziv k suverenosti Slovencev je našim bralcem znan, saj je naš list, SLOVENSKA DRŽAVA, zamisel širil dobrih štirideset let. S tem je tudi izpolnil ključno nalogo v zgodovini slovenskega časnikarstva in še bolj, svojo vlogo v borbi za resnično slovenski narodni program, ki je suverena slovenska država. Majniška Deklaracija 89 dopušča povezavo slovenske države z drugimi političnimi tvorbami. V kolikor bi to lahko bila novost, je pa v tem možnost praktičnih prijemov. Ni pa nikakor vključevanje v tuje, neslovenske politične tvorbe in predvsem ne dopušča, da bi se Slovenija odrekla svoji lastni, svobodni slovenski državi, katere klicar je naš list bil od svojega nastanka do danes.

Majniška Deklaracija 89 je in ostane mejnik v slovenski politični zgodovini!

C. M.

TORONTO...

nadaljevanje s str. 2

vztrajna in pozrtvovalna kulturna delavka v različnih katoliških predvojnih, medvojnih in končno begunskih organizacijah... Hedvika Bogovič iz župnije Brezmadežne, delavna predsednica KZL in župnijske dekanije. Bog daj vsem plačilo za vse, kar so dobrega storili ljudem in Njegovo slavo!

Anica Resnik

Na ta naš vsakoletni narodni praznik oživljamo vse tiste narodne vrednote, katere so skozi vsa dolga stoletja našega narodnega življenja, zlasti pa v težkih narodnih preizkušnjah, oblikovale živo narodno zavest, v nas in naših otrocih pa krepile slovenski narodni ponos.

...Slovenija, moja dežela...Kadar in kjerkoli se oči zazro v te besede, je tožno moje srce. Ni lepših krajev, naravnih lepot, slajših melodij od slovenskih, ne toplejše govorice kot je slovenska. Iz tisočletja v tisočletje živi naš rod pod Triglavom in vse do sinjega Jadrana se širi naša zemlja. Iz viharjev vojska, uporov, turških napadov in kužnih bolezni je vstal in kakor pravi pesnik Jakob Aljaž: "...gleda nad Triglavom neba obok."

Pesnik France Prešeren je s svojimi poezijami, zlasti s Sonetnim vencem, dvignil slovenski jezik na vrh evropske literature. Ivan Cankar, Oton Zupančič in vrsta drugih umetnikov so za škofom Slomškom ustvarjali slovensko kulturo:...Vera bodi luč,

slovenska beseda pa ključ do zveličavne omike...

V današnjih zmedenih časih so mnogim daleč te besede...v domovini in po svetu. Kljub zunanjemu udobju je revno življenje. Domovina, slovenstvo? ...Ni časa, ni moderno...Svet je kot velika vas...in v tej vasi je še vedno moj dom, naš dom. Ta dom je slovenski...Na oknu cveto nageljni, rožmarin in roženkraut. Bele, čipkaste zavese krasijo domača okna, za katerimi polje zdravo življenje v krščanskih družinah. V kotu nad mizo je križ, simbol življenja, upanja...Brezjanska Marija gleda na nas...Molimo, pojemo Bogu na čast, sebi v veselje, tolažbo in korajžo. Po delu prihajamo domov k počitku, k pogovoru o vseh mogočih stvareh, da se včasih kar bliska in

kreše, pri vsem tem pa ostanemo bratje in sestre slovenskega duha, slovenskega srca.

Ob praznovanju 30. slovenskega dne v Kanadi obljubimo, da bomo zvesteje varovali bogato slovensko dediščino in jo z ljubeznijo in zgledom posredovali mlajšemu rodu, ki bo po našem delu spoznaval edinstvenost in pomen Slovenije za lastno bivanje v svetovni vasi...!

Anica Resnik

V imenu Predsednika Ontarijske vlade D. Petersona je udeležence pozdravil Bob Callaghan, M.P.P. za Brampton South. Predstavnika konservativne in NDP stranke sta poslala pismene pozdrave.

SOUDELEŽENCI NOVEGA OKOLIŠKEGA FONDA

SKUPNO PRIZADEVANJE JE VELIKEGA POMENA

Kanadska vlada bo v naslednjih petih letih prispevala 50 milijonov dolarjev Soudeležencem novega fonda za pomoč krajevnim skupinam za obvarovanje, in izboljšanje našega okolja.

Vsak lahko sodeluje

Če pripadate kakšnemu klubu, krajevni skupnosti, bodisi v šoli oz. mladinski organizaciji, pogovorite se s predpostavljenimi o tem fondu. Če imate kakšno zamisel, organizirajte svojo skupino in zaprosite za nakazano pomoč.

Koliko lahko dobite?

Soudeleženci lahko dobijo do 200,000 za dobo treh let in čez; dobljena vsota zavisi od velikosti načrta. Vsled soudeležništva bo federalna vlada prispevala 50% stroškov.

Environment Canada Environnement Canada

Uspešnost mnogovrstne zamisli.

Očistiti parke, jezera in potoke. Napraviti v vaši skupnosti primerne prostore za predelavo odpadkov. S svojo iznajdljivostjo se pridružite nam.

Prijavite se čimprej

Prve prijave lahko pošljete do 1. septembra 1989. Odobritve bodo razglašene ze v zgodnji jeseni. Od 1990 leta dalje bodo vsako leto razglašeni trije termini: 1. marca, 1. junija in 1. septembra.

Za podrobnejše informacije, za prijavnice, kako uresničiti vaše zamisli, lahko pišete ali pa kličete Environment Canada v vaši provinci

Ontario:
Environmental Partners Fund, Environment Canada,
25 St. Clair Avenue East,
Toronto, Ontario
M4T 1M2
Phone: (416) 973-6467

30. SLOVENSKI DAN SLOVENSKI NARODNI PRAZNIK

Ta naš narodni praznik nas razkropljene po svetu povezuje v živo narodno skupnost, ki z neomajno vero v Boga, s trdnim upanjem zre v pravičnejšo bodočnost v kateri bosta osebna in narodna svoboda urejali slovensko narodno in državno življenje.

PROGRAM

- I. del: ob 11. uri dopoldne sveta maša za vse žive in umrle Slovence.
- II. del: začetek zborovanja ob 2. uri popoldne pri kapelici.
- *****
- Otvoritev
  - Kanadska in Slovenska himna
  - Pozdrav in predstavitev gostov
  - Pozdravni nagovor Dr. Petra Klopčiča, podpredsednika Slovensko-kanadskega sveta
  - Deklamacija: "Vsi delamo", Adrianna Jamnik-Sousa
  - Slavnosti govor: Dr. Peter Urbanc, predsednik Slovenske demokratske stranke in tajnik Slovenskega narodnega odbora
  - Slovenski narodni plesi: plesna skupina "Šmarnica", ki jo vodita gdc. Metka Škulj in ga. Francka Por
  - "Domovina" solist g. Blaž Potočnik
  - Slovenska telovadna zveza (STZ)
  - Zaključek

*****
Slovensko-kanadski svet

NAGOVOR
DR. DRAGOTA OCVRKA, C.M.
PRI SV. MAŠI
ZA
30. SLOVENSKI DAN V KANADI

Dragi bratje in sestre Slovenci!

Kjerkoli smo danes Slovenci, se sprašujemo, kaj naj storimo, da bomo preživeli kot narod. Vsak dan svojega obstoja si moramo izboriti s trdnim delom in odpovedjo marsikatero ugodnosti. Številni in bogati narodi imajo na razpolago vrsto ustanov, ki ščitijo in pospešujejo narodno kulturo. Pri nas, ki smo mali in raztreseni po vsem svetu, mora biti vsak Slovenec kulturna ustanova, ki je dolžna skrbeti za narodov obstoj.

To čutite vi v Kanadi in vsi izseljenci po širnem svetu. Vsem grozi, da se boste potopili v oceanu, ki vas obdaja.

Enako se godi Slovincem na svoji rodni zemlji zunaj Slovenije v Italiji, Avstriji in Madžarskem.

In končno nič drugače ni nam doma v Sloveniji. Po eni strani nas že desetletja ogroža stalinističniboljševizem, po drugi strani pa velikosrbski nacionalizem, ki postavlja meje Velike Srbije na Karavanke.

VERA: VIR ŽIVLJENJA

Slovenski katoličani gledamo na narodno pripadnost z verskega vidika. Slovensko dediščino in kulturo sprejemamo kot veliki božji dar. Zavedamo se, da bomo dajali odgovor Bogu za to, kar smo s tem darom, talentom, storili ali smo ga zakopali ali pomnožili. Na vse, tudi slovenstvo, gledamo v luči vere. To pomeni, da postavljamo na prvo mesto Boga in povezujemo narodovo usodo z zvestobo Bogu.

Zgodovina nas dovolj jasno uči, da se je naš narod ohranil čez tisoč let po zaslugi vere. Ko so naši predniki sprejeli krščanstvo, so vstopili v družbo evropskih civiliziranih narodov. Bolj številna ljudstva, ki tedaj vere niso sprejela, so izginila. V veri je naše ljudstvo črpalo življenjsko moč, iz vere je vzniknila slovenska pisana beseda in kultura. Vera je naše ljudstvo navajala k slogi in medsebojni pomoči. Tako je bilo nekoč! Ali je lahko danes drugače? Mislím, da ne!

KAJ JE VERA?

Današnje berilo govori o Abrahamu, ki

je oče vere. Kaj dela? Pogaja se z Bogom, da bi rešil ljudi v Sodomi in Gomori, ki jih sploh ne pozna. Zvestoba Bogu ga spodbuja k skrbi za ljudi pa naj so dobri ali slabi, pravični ali krivični. Vernik ne postavlja namreč v središče svojih interesov sebe, ampak Boga in vse kar je ustvaril. Vernik se hoče obnašati kakor Bog, ki " je dober tudi do nevhvaležnih in hudobnih " (Lk. 6, 35). Kadar je Bog na pravem mestu, tedaj se ljudje ravnamo po Jezusovih besedah: " Kakor hočete, da bi ljudje delali vam, tako delajte tudi vi njim " (Lk. 6, 31). Vernik, ki postavlja vedno na prvo mesto Boga, postaja Bogu podoben, se spreobrača in počasi spreminja sebičnost v dobrotljivost, spoštovanje in celo ljubezen. Vernik se zaveda, da skupno življenje gradi odpoved sebi, uničuje pa sebičnost. To velja za posameznika, družino, skupnost, narod in človeštvo!

VZROKI RAZKROJA IN PROPADA

Če ni na pravem mestu Bog, na to mesto postavljamo sami sebe in svoje interese, pa tudi Boga in vero hočemo vpreči v naš voz.

Zdi se mi, da je sebičnost, ki je dejansko zanikanje Boga in sočloveka še posebej porazna za narod na treh področjih: socialnem, političnem in kulturnem.

Socialno področje: Kadar postavlja človek na prvo mesto denar, blagostanje in bogastvo, takrat pač vse podredi kopičenju. Njegov življenjski cilj bo: imeti vedno več. Ne bo se oziral na druge, njegovo srce bo ostalo ledeno pred stisko ljudi. Kako naj narod skladno raste, če ni osnovne socialne pravičnosti? Kako naj nekdo, ki vse gleda skozi denar, še spoštuje narodno dediščino in kulturo, ko pa tudi nekaj stane?

Drugo področje, na katerem poskuša človek uveljaviti svojo voljo, svoj pogled, svoj prav, je politično področje. Drugim odreka pravico do besede in nastope v javnosti. Njegov cilj je oblast in gospodovanje nad drugimi. V tem najde sebično zadovoljstvo in naslado. Kadar je oblast cilj vsega, se narodu slabo piše, ker mu bo slej ali prej zagospodovala peščica teroristov in diktatorjev. Kjer pa ni politične svobode, tam tudi ni prihodnosti za narod.

Tretje področje, kjer se šopiri človeška sebičnost, sta ugodje in uživanje. Tej zadnji skušnjavi podlega največ ljudi. "Samo da je nam dobro, kaj nas brigajo drugi!" Brezbrižni smo do vsega, kar se dogaja okrog nas, le da je nam ugodno in prijetno. Nič nam ni mar za kulturno življenje, pa tudi ne za narod. Kako težko je najti med takimi ljudmi prostovoljce, ki bi kaj storili za slovensko kulturo, priskočili na pomoč pri kakšni prireditvi! Še več, ljudje, ki so si izbrali ugodje in uživanje, so se odpovedali otrokom. Kako pa naj narod preživi, če ni otrok?

Iz tega sledi, da nobena oblika sebičnosti ni dober temelj za narodovo življenje in prihodnost. Prav zato sem prepričan, da je vera, ki je nasprotje sebičnosti, tista osnova, ki je primerna in potrebna še danes, da bomo Slovenci živeli. Kako naj preživi narod, če hočejo njegovi člani drug drugemu gospodovati ali drug drugega izkoriščati? Kako naj obstane narod, če smo drug do drugega brezbržni in iščemo samo svoje ugodje?

Evangelij zahteva od nas, da premagujemo sebičnost z ljubeznijo,

zlo z dobrim, preklinjanje z blagoslovom, obrekovanje z molitvijo (prim. Lk. 6, 27 - 37). Kakor Abraham, je tudi vernik "nenavaden" človek: živi v tem svetu, obnaša pa se, kakor da bi bil od drugega. V človeško logiko vnaša božjo, v sebičnost ljubezen do vseh, tudi sovražnikov. Zaradi tega sem prepričan, da je vera edina prava osnova za narodovo prihodnost. Zato je prva dolžnost kristjana, ki ljubi svoj narod, da pogloblja osebno vero in jo posreduje drugim. Le tako se bo sam in drugi z njim nesebično posvetili drugim na vseh področjih narodovega življenja.

ZDOMCI

Vam, ki ste se danes tukaj zbrali, je vse to znano. Vsa živa in odprta slovenska skupnost je sad globoke vere.

Ko človek pride med zdomce, v Evropi ali pa tu, je vedno znova presenečen, ko opazi, kako sta versko in narodno življenje tesno povezana. Prepričan sem, da je današnji Slovenski dan na Slovenskem letovišču, le višek vašega narodnega in verskega delovanja.

Ni vam žal truda, naporov in odpovedi za delo in čas, ki ga posvetite kulturnemu in verskemu življenju vaše župnije. Ne dvomim, da radodarno podpirate s trdim delom prisluzenim denarjem vse, kar je potrebno za razcvet župnijskega in narodnega občestva. In prepričan sem, da vse to delate v zavesti, da tisti, ki hoče biti prvi, naj služi vsem. S svojim zvestim, požrtvovalnim delovanjem v prid slovenski skupnosti pričate, da je Bog vaš vodnik, vera pa luč.

Vašo dejavnost občudujemo vsi Slovenci, ki prihajamo od doma. Lahko bi našteval nič koliko ljudi, ki so prav med vami začutili, kaj se pravi biti Slovenec. Med vami so spoznali, kaj vera daje narodu. Prav tu so dobili spodbude za bolj zavestno slovensko življenje doma. Zdite se mi podobni prvim kristjanom, ki so na vprašanje, kdo ste, kaj delate, odgovarjali: "Pridite in pogledjte!" In mnogi so se spreobrnil.

Resnično, povezava z domovino, s posamezniki ali skupinami, na vseh področjih, ne bogati le vas, ampak tudi nas. Za vse je življenjskega pomena. Za narod gre!, ne pa za ta ali oni sebični interes.

Vera gradi mostove med vami in vas povezuje v živo narodno skupnost. Z vero premagujete predsodke do domovine, ki je z marsikom nečloveško ravnala in vzpostavljate mostove z njo. V marsičem ste pionirji, a vaš zgleđ je zdramil že mnoge tudi doma. Zato ne odnehajte: bodite graditelji mostov. Za vse Slovence, popolnoma vse, naj bodo odprta vaša vrata in srce. Naj vas ne zbega in ne moti, da je s to ali ono skupino kakšen, milo rečeno, čuden spremljevalec. Gostoljubnost, resnicoljubnost in ljubezen do naroda bodo sčasoma opravile svoje. Ne pozabite, da je bil Pavel, ki nas je nagovoril v berilu, najprej Savel, preganjalec kristjanov. Verujte Kristusu, ki pravi: "S kakršno mero namreč merite, s tako se vam bo odmerilo" (Lk. 6, 38).

Skratka, kot kristjani prednjačite tudi v ljubezni do vseh Slovencev in vsega, kar je slovensko. Še naprej vztrajno prosite, trkajte, iščite in delajte za svoj narod in Bog vas bo gotovo uslišal!

V Torontu, 30. julija 1989.

SLAVNOSTNI GOVOR

Dr. Peter Urbanč

DRAGI ROJAKI, ČASTNI GOSTJE!

Po značaju delimo ljudi tudi med srečne in nesrečne. Povsem enako delijo zgodovinarji (Jenlo Szluzs) in politični misleci narode med srečne in nesrečne. Srečni proslavljajo zmage, nesrečni svoje poraze.

Srečni Francozi po pravici ali krivici slave letos 200 letnico revolucije. Po francoski blamazi v drugi svetovni vojni jim malo slave ne škodi.

Nesrečni Srbi pa so letos proslavili 600 letnico poraza v Kosovem. Iz tega poraza so Srbi v zadnjih 150 letih ustvarili kosovski mit. Ta podpihuje njihov nacionalni duh do neverjetne, pretirane, lahko bi dejali, bolesterne višine.

Proslava poraza pri južnih Slovanih mnogokrat zavede v lažno prikazovanje. Pomislimo le na "junaško" partizansko bojevanje z Nemci. Občasno so Nemci izvedli čiščenje terena. Iz takih akcij je naenkrat nastalo 7 partizanskih ofenziv. Skušala se na vse kriplje dokazati nekaj, kar ni bilo, namreč kake pomembne vojaške akcije proti Nemcem in Italijanom. Najhujše polomije in vojaške poraze skušajo slovenski komunisti in njihovi lažni zgodovinarji prikazati kot največje zmage. V to področje bi stavil prvi partizanski napad v ljubljanski pokrajini: na železniški most pri Preseerjahu, Dražgoše na Gorenjskem in pohod XIV. divizije iz Dolenjske preko Hrvaške na Štajersko.

Kam se naj postavimo Slovenci glede na naš narodni značaj: med srečne ali nesrečne narode? V prid srečnih Slovencev govori proslava 29. oktobra 1918. Datum nas spominja na izstop izpod Avstrije. Poudarek in obisk teh proslav bi moral biti večji. Vse premalo se danes zavedamo v kaki nevarnosti potujčenja in asimilacije smo bili Slovenci. Kot potomec koroških Slovencev izredno cenim delo dr. Antona Korošca, nadškofa Jegliča in druge, ki so z Majsko deklaracijo 1917 nakazali pot in akcijo generala Majstra, ki je nam rešil saj polovico današnje Štajerske z Mariborom vred. Pogled nazaj na pritisk Avstrije, teror Hitlerjeve Nemčije in pritisk sedanje Avstrije, lahko trdim, da bi danes slovenski narod komaj obstojal, ako bi 1. 1918. ostali v Avstriji. Pomislite, kako lahko delo bi imeli Nemci, saj se je 1. 1910. v Mariboru izjavilo 30.000 prebivalcev za Nemce in samo 2500 za Slovence.

Velik poraz nam je prineslo leto 1945. Znebili smo se nemško-avstrijskega pritiska, verjetno za vedno. Malo smo si celo popravili mejo na zapadu, tudi tam je italijanski pritisk danes manjši. Poraz je v tem, da je ideal naših prednikov, ustvariti si Zedinjeno Slovenijo, ob tej silno ugodni priliki ostal neizpolnjen. Strnjeno naseljeni Slovenci v Porabju, Koroškem in Primorskem so ostali v sklopu tujih držav.

Najbolj smo bili prizadeti z nastopom komunistične diktature. Težke posledice so bile vidne takoj. Zginevale so osebne in politične svoboščine s pravicami. V gospodarstvu se je začel pravi križev pot, polomija na celi črti. In kar je najhuje pri tem pa je, da je s tem negospodarskim ravnanjem ogrožena slovenska identiteta, še več, obstoj naroda.

Največji ruski pesnik Aleksander Puškin je 100 let pred rusko

revolucijo zapisal: "Naj Bog ne vidi rusko revolucijo, to bi bil upor brez smisla in usmiljenja". Danes po 45 letih lahko trdimo, da je ravno to bila slovenska revolucija.

Najhujša posledica je spor, ki je bil vnešen v našo javno in privatno življenje. Ta traja še danes in je tako strupen, zakrknjen, da bo zginil šele z zginotjem režima. V nedogled se ponavlja očitek sodelovanja z okupatorjem in prisega.

Ko sovražnik zasede deželo, gre življenje naprej. Preskrba s hrano, transport, zdravstvo, sodnija, policija delajo naprej. Na žalost brez sodelovanja, kolaboracije z novo oblastjo, ne gre. Še nikdar nisem slišal ali bral, da bi za časa okupacije kriminal in teror prenehala, nasprotno, še večja sta.

Mednarodne pogodbe se podrobno pečajo z dolžnostmi in pravicami okupatorja. Te določajo, da mora okupator pustiti v vseh službah tudi najvišje uradnike prejšnje uprave. Okupator sme zahtevati od uradništva in policije lojalnost, korektnost, ne pa zvestobe. V tem smislu okupator sestavi prisego, ki se ji ni moč izogniti. Samo to, kar je predvideno in določeno v teh mednarodnih pogodbah, se je dogajalo v Sloveniji. V to področje spada tudi prisega domobrancev, ki je določala borbo proti komunističnemu terorizmu na slovenskih tleh. Ko pogosto analiziram tista težka leta, vedno pridem do zaključka, da so Adlešič, Natlačen in drugi prezgodaj podali ostavko na razne položaje pod Italijani. Ostati bi morali na mestih in reševati pod še tako neugodnimi prilikami takratnega slovenskega življenja. Tako so se preveč hitro uklonili krivicam okupatorja, grožnjam komunistov in pritisku zaveznikov. V zasedeni Evropi: v Belgiji, Danski, Češki, Angleži na zasedenih otokih, itd., so z Nemci sodelovali in nihče se nad tem ni razburjal. Izjema so zopet slovenski komunisti, njihovi sopotniki in nekateri disidenti, ki iz tega normalnega sodelovanja z okupatorjem ustvarjajo problem narodne časti.

Velja poudariti dejstvo: v Sloveniji se med vojno ni pojavil en sam vpliven politik ali javni delavec, ni se pojavila ena sama organizacija, ki bi zavestno in prostovoljno zagovarjala vključitev Slovenije v italijanski imperij ali nemški rajh. To in samo to bi bila res narodna izdaja.

Z očitkom izdaje in nedovoljene kolaboracije je povezano neko stalno, nedoločeno ponavljanje nekkih napak slovenske cerkve, slovenskih politikov in drugih. Podrobnosti napak pa nihče ne razloži in določi. To je poznana stalinistična metoda zasliševanja, ko tožnik, preiskovalec, ne more najti niti sledu kakega resnega prestopka, ali prekrška. Ker tega ni, pa se z grožnjami, mučenjem, večkrat tudi z lažnimi obljubami, prisili žrtev, naj se sama obtoži. Tipičen slučaj take stalinistične metode je nedoločeno toženje našega škofa dr. Gregorija Rožmana. Zadostuje analiza njegove obtožnice. Ta je neosnovana, primitivna in neobjektivna. Vsak resen državni tožilec bi jo moral zavrniti. V njej ni enega samega dejstva, ki bi pomenil kak resen prekršek proti slovenskemu narodu. Slovensko pravosodje si je z Rožmanovim, Rupnikovim in še posebej s kočevskim procesom, dve let preje, napravilo vse kredite objektivnosti, spoštovanja,

Z LJUBEZNIJO V RUSIJO

NAD 500 CERKEV V SOVJETSKI ZVEZI
VRNENIH UPORABI
KRŠČANSKEGA BOGOSLUŽJA
VEČMILIJONSKA POTREBA PO SV. PISMU

Gorbačeva politika glasnosti je nenadoma odprla vrata mnogim ustanovam sv. pisma po svetu. Sovjetska vlada je s svojim zgodovinskim odlokom dovolila množični uvoz sv. pisma v Sovjetsko zvezo in Vzhodno Evropo.

Računa se, da je v Sovjetski zvezi nad 100 milijonov kristjanov, izvodov sv. pisma pa manj kot 6 milijonov. Vzrok velikega pomanjkanja sv. pisma je v izrečni prepovedi uvoza istega po drugi svetovni vojni.

Mnogi kristjani so morali dobesedno raztrgati dragoceno jim sv. pismo ali pa so napisali nekaj vrstic, poglavij, da so lahko delili božjo besedo s člani družine in prijatelji.

Kanadsko Društvo sv. pisma potrebuje vašo finančno pomoč, da bodo mogli posredovati sv. pismo kristjanom, ki si ga želijo.

Vaš dar bo omogočil nabavo sv. pisma v naslednjih jezikih: ruski, estonski, latvijski, litvanski, ukrajinski, poljski, češki, slovaški, madžarski, romunski, slovenski, hrvaški, srbski, makedonski, georgijski in armenški. Prosimo vas, da nam pomagate!

Vaš dar lahko uporabite za znižanje osebnega davka. Registrirana številka ustanove # 0021501 - 47.

Please help today so that Christians in this part of the world will soon be able to receive their very own Bible!

I would like to make a gift in the amount of \$ _____

Please charge my gift to: VISA MasterCard

Signature: _____

Card No.: _____ Expiry Date: _____

Name: _____

Address: _____

City: _____ Prov.: _____

Postal Code: _____

Please make cheques payable to Canadian Bible Society.

Detach and mail to: Canadian Bible Society, 10 Carnforth Road, Toronto, Ontario M4A 2S4 (416) 757-4171.

kar so ustvarili prejšnji rodovi.

V Sloveniji se zadnje čase resno trudijo kulturniki, nekateri disidenti in celo partizani v raznih komemoracijah izkazati dolžno krščansko pieteto do nedolžno pobitih nasprotnikov revolucije. Mi smo za to seveda hvaležni. Omenil pa bi rad dve dejstvi, ki me pri teh spominskih sestajanjih motita. Prvo je omemba o krivih in nekrivih. Oznaka krivi je nedopustna. Drugo dejstvo pa je, da so nekateri organizatorji in celo govorniki na teh komemoracijah ljudje, ki domobrance še vedno javno obtožujejo za izdajalce naroda. Javni nastop takih "spravljivcev" je neprimeren. Naše stališče je in ostaja: vse komemoracije, oznake na mestih smrti in grobovih morajo vsebovati in poudariti neomadeževano narodno čast nedolžnih žrtev revolucije!

Uredništvo:

Cenjene bralce S.D. opozarjamo, da zaradi opozarjanja prostora ne moremo objaviti v celoti

pomembnega govora dr. P. Urbanca, na 30. Slovenskem dnevu v Torontu. Z govorom bomo nadaljevali v naslednji številki.

SVOBODA - ENAKOST - BRATSTVO

Francozi letos gotovo niso štedili z denarjem, da bi slovesno praznovali dvestoletnico francoske revolucije. Slavje, na katerega so povabili tudi nekateri zastopniki dežel v razvoju, je zasenčilo še letni sestanek Sedmih (zastopnikov industrijskih držav). Nekoliko motnje je povzročila samo opomba Margaret Thatcher, ki je opozorila, da se je začel proces priznanja človeških pravic in omejevanja absolutne oblasti vladarjev že dalje na str. 6

SVOBODA - ENAKOST...

nadaljevanje s str. 5

mного preje, začensi z Magno Charto (1215) in drugimi revolucijami, ki pa so bile mnogo manj krvave kot je bila francoska.

Tudi v Franciji sami se je oglasilo v tem jubilejnim letu večje število oseb, zlasti zgodovinarjev, ki so opozorili tudi na drugo plat revolucije, na velike žrtve, ki jih je povzročila, ne da bi bile te žrtve za zmago razglašeneh človeških pravic potrebne. Nasprotno, krvava tiranija sama je bila zanikanje slovesno razglašeneh pravic!

Francoska revolucija je razodela usodnost duhovnega razvoja Evrope, ki ga je vodila prav Francija. V dobi naraščajočega poudarka na poedincā proti utopljenju v skupnosti ter duhovne svobode proti omejitvam so zavrgli vodilni misleči tudi vir, iz katerega se je razvila nova kultura - vero. Kdor je hotel biti napreden in prosvetljen, je moral biti obenem tudi vsaj neveren če že ne tudi proti-veren. Z izgubo vezanosti na vrednote in na njih sloneči nrauni red, ki presega zgolj človeško ravan, so bile odpravljene tudi vse meje človeški dejavnosti - "splošna volja" je mogla postati tako prav tako kruta in totalitarna kot so bili prejsnji oblastniki.

V Angliji in na področjih, ki jih je obvladala, je bil razvoj drugačen. Tam se je začelo uveljavljati prosvetljenstvo v dobi, ko je bila celotna kultura še močno prežeta z vero. Zato niso čutili v Angliji nikakega protislovja, če je bil kdo istočasno napreden in prosvetljen, pa tudi veren. Zato je bil prehod v novo dobo mnogo bolj miren in je zahteval manj žrtev, ker je družba priznala, da so postavljene določene meje ne samo poedincem, ampak tudi "splošni volji."

Kljub temu, da je poteklo že dvesto let od francoske revolucije, doživljamo še danes v mnogih primerih zadnje odmeve absolutnosti človeških pravic kot so zahteve po neomejeni pravicā do splava, do sežiganja zastav in podobno. Vendar se bolj in bolj uveljavlja prepričanje, da je treba najti primereno izravnavo med pravicami poedincā in pravicami manjših (kot je družina, etična skupnost in podobno) kakor tudi obsežnejših skupnosti (država), katerih član je.

Le v iskanju takega izravnavanja za sedanost in bodočnost je smiselno slaviti obletnico francoske revolucije kot enega, vsaj do neke mere potrebnega koraka do naloge, ki jo je vedno treba prilagajati spremenjenim duhovnim in snovnim razmeram vsake dobe.

Rudolf Čuješ

DRUGA PLAT MLADINE ?

Ljubljanski mladinski tednik Mladina je v svoji številki z dne 3.2. tega leta znova poskrbel za svojevrstno senzacijo, ko je objavil obširen članek z naslovom Slovenska politična emigracija. S tem je Mladina

znova podrla enega od dolgoletnih tabujev v povojni komunistični Sloveniji, kjer so besedo "emigracija" izgovarjali le s strahom, in se ogledovali, če jih mogoče ne sliši še kaka tretja oseba.

V tem članku je vse tisto, kar je bilo doslej prepovedano omenjati, zlasti pa še brati: o škofu Rožmanu, banu Natlačenu, generalu Rupniku, predstavljen je SNO, pa tudi SKA, nadalje list Svobodna Slovenija, glasili Vestnik in Tabor, celo poslanica SNO od oktobra 1988, in tako naprej.

Pri vsem tem pa vsaj na prvi pogled preseneča, da v prikazu slovenske emigracije v Mladini sploh ni naveden mesečnik Slovenska država, ki vsa povojna leta utemeljuje in zagovarja ustanovitev samostojne in neodvisne države Slovenije. Da bi bila podoba slovenske emigracije podana v celoti, bi moral biti nedvomno omenjen tudi naš mesečnik.

Ker je bil prezrt, nočemo biti vsled tega užaljeni. Mnogo bolj nas zanima, zakaj se je to zgodilo?

Kakor koli obračamo stvari, se pri tej zadevi pokaže vedno eno in isto: vzrok za tako prezrtje je nedvomno že sam naslov našega mesečnika - Slovenska država.

V tem nas potrjuje tudi sama vsebinska zasnova Mladine, ki ni slovenska temveč povsem jugoslovanska. Gre za jugoslovanski tednik v slovenskem jeziku; za tednik, ki nikoli ne poseže v slovenski prostor izven jugoslovanskega okvira; komaj še izven ljubljanskega. Vsa teža njegovega poročanja je osredotočena na Beograd, Bosno, Zagreb, Kosovo... v isti meri kot na Ljubljano.

S tem seveda nočemo reči, da Mladina ne bi smela posvečati svojega poročanja jugoslovanskim problemom. Toda obstajajo življenjska vprašanja Slovencev v sami Sloveniji, zlasti pa na Koroškem, Primorskem in Porabju. Ta vprašanja Mladina povsem spregleda, najde pa čas in sredstva za poročanje o osvobodilnem boju v Eritreji v mnogih nadaljevanjih itd.

Takšna uredniška politika seveda ne more biti naključje. Niti je ne moremo razložiti s tem, da so uredniki imeli komunistično in marksistično vzgojo, v internacionalizmu in jugoslovanstvu. Če bi ostali zvesti tej vzgoji, ali bolje, dresuri, potem tudi ne bi podirali tabujev v zvezi s politično emigracijo in drugo tematiko.

Ob takšnem protislovju kažejo vsa znamenja na to, da gre tudi pri Mladini za prefinjeno manipulacijo nad mišljenjem Slovencev, ki je usmerjena iz partijskega ali policijskega ozadja. S tem, da javnost nima nobenega zaupanja več v komunistični sistem, je treba predočiti pač nov program: demokracijo, svobodo tiska in mišljenja, človekove pravice, odkrivanje zlorab in preganjanja... Tisto, kar se je doslej dogajalo, pa je ostalo zakrito.

Vse lepo in prav! Toda k temu spada tudi odkrivanje državnopravnega izročila Slovencev, vprašanje obstoja Slovencev, bodisi v lastni državi, bodisi v jugoslovanski konfederaciji, itn.. O tem pa ne najdemo v Mladini prav nobene besede. Vse to se samo še pridružuje popolnemu preziranju slovenskega kulturnega prostora kot celote, kljub idejni oporoki znanega Bojana Štiha.

Iz člankov v Mladini si lahko ustvarimo podobo političnega sistema, ki ga ta tednik propagira. To je demokratična, evropska in moderna Jugoslavija, ki bo spoštovala

človekove pravice, zagotavljala svobodo posamezniku in združenjem itd. Toda Slovenija bi tudi v taki Jugoslaviji imela položaj kake francoske Korzike, španske Estremadure ipd., torej province, izločena iz evropskega in svetovnega dogajanja, zakaj vse zunanjepolitične pristojnosti bi bile v Beogradu, v Ljubljani kvečjemu kakšen konzulat. Slovenija bi se morala, prav tako kot danes, boriti v svetu za priznanje svojega imena, dokazovati, da imajo Slovenci poseben jezik in da ni provinca. Vse to bi naletelo pri mednarodnih forumih, svetovnemu vodstvu, na dobrodušen nasmeš in nič več.

Zdi se, da gre za nekaj podobnega kot je šlo že pred prvo svetovno vojno. V stiski zaradi nemškonalnega nasilja je panslovanska in jugoslovavska propaganda prepričevala slovensko javnost: samo vstopite v novo jugoslovansko "bratsko" tvorbo, potem bo vse samo od sebe rešeno. Tudi danes je s propagiranjem nove demokracije za Jugoslavijo nekaj podobnega: vse naj bi rešila. V resnici pa bo to pomenilo demokratično spodkopavanje in dokončno zatrtje Slovencev kot naroda.

Prav zato tudi v Mladini o državnosti Slovencev in o slovenskem prostoru ne izvemo ničesar. Za večjo naklonjenost na krščanski strani pa nam ta tednik pogumno objavlja tudi intervjuje s preganjanimi duhovniki, tako, da svoje pravo ozadje še bolj prikrije. Mislimo, da bo čas tudi v tem primeru pokazal svoje!

SRBI PROTI OSTALI JUGOSLAVIJI

Iz cele Srbije so se zgrinjali, kakih milijon in pol po številu, na shod v Gazo Meštan, na periferiji Prištine, glavnega mesta kosovske province. 28. junija je bilo poteklo 600 let, odkar je bila Srbija od Turkov poražena in s čemer se je pričela 500 letna turška nadoblast. V Prištino pa Srbi niso prišli, da bi se spominjali poraza. Prisli so, da so slišali Slobodana Miloševića, predsednika Srbije, govoriti o zmagi. Zmaga je prišla zgodaj letos, ko je Srbija vzela nazaj oblast iz rok kosovskega prebivalstva, od katerega je 90% etničnih Albancev. S ponovno vzpostavitvijo srbske dominacije Kosova, je Milošević vidno zadobil pri svojih Srbih na ugledu. Zdaj proti njemu spletka vsa ostala Jugoslavija.

Milošević pa se tega ne straši. To priliko je uporabil, da je ostro napadel svojega predhodnika, ki je dopustil, da se je Kosovo izvilo iz srbske nadoblasti. Kosovski albanski večini pa ni posvetil niti besedice. Od marca naprej je bila provinca upravljana direktno iz Beograda, domala po zakonih obsednega stanja. Za Miloševića je važno le, da so Srbi spet gospodarji na Kosovu.

Na tisoče policajev je bilo rekrutiranih, da bi nemudoma preprečili kakšne proti-srbske demonstracije. Stražili so na krajih kot samostan v Gračanicih, kjer se je vršil poseben liturgični obred, ki ga je vodil srbski pravoslavni patriarh. Pri obredih ni bilo nobenih večjih izgrediv. Večina kosovskih Albancev je ostalo tiho, zavedajoč se, da bi najmanjša demonstracija dala Srbom povod, da bi na Kosovu vijake še bolj pritegnili.

dalje na str.7

SRBI PROTI OSTALI...
nadaljevanje s str. 6

Opreznost pa se ne sme smatrati za uklonitev. V intervjuju, objavljenem v nemški reviji Der Spiegel, je Ibrahim Rugova, ki je predsednik društva kosovskih albanskih prijateljev, Srbe opozoril, da bo na Kosovo prišlo do splošne vstaje, če bodo nadaljevali z zanikanjem identitete kosovskih Albancev.

Med tem se drugi, ne-Srbi, na tiho med seboj organizirajo, da bi zaustavili vse nadaljne Milošičeve poskuse zavladati vsej Jugoslaviji. 20. junija je predsedstvo Slovenske komunistične partije izjavilo, da ne bo dopustilo, da bi bili na jugoslovanskem partijskem kongresu, ki se bo vršil v decembru, preglasovani, in da so pripravljeni, če bo potrebno, oklicati svojo popolno neodvisnost.

Slovenski voditelji so bili nedavno v Makedoniji, kjer imajo tamkajšni partijski voditelji že pomisleke glede njihove prvotne podpore Miloševića. Dopisi iz Beograda govore o Veliki Srbiji in Južni Srbiji - s tem je mišljena Makedonija - kar pa Makedonce zelo vznemirja. Prav tako tudi predlog novega zakona, ki naj bi dovolil Srbom vrnitev na zemljo, ki jim je bila dana že od kraljevske oblasti izpred 1941. Ta zemlja se povečini nahaja na Kosovu in v Makedoniji. Zaskrbljenost se širi. Bosanski voditelji so bili v Sloveniji na zaupnih razgovorih. Načrtujejo pa se tudi hrvaško-slovenski posveti.

Po londonskem "Ekonomistu" 1-7 julij 1989 pripravil

Otmar Mauser

IZREDNA PRILOŽNOST KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Pokojni Stane Kavčič, ki ga je partija načrtno izigrala in izdala, je zapisal o Kučanu, da bo le-ta na konec koncev, v strahu za svoj stolček, podprl Jugoslavijo in jugoslovanski komunizem. Navidez je Kučanu pri srcu slovenstvo in bi rad, če bi ga nič ne stalo, podprl slovenske težnje in zahteve. Vendar je šele pred nedavnim izjavil, da zanj vprašanje Jugoslavije ne obstoji in da je edino vprašanje, ki je važno in pomembno le, kakšna naj bo Jugoslavija. V kolikor je mogoče istočasno soditi slovensko javno mnenje, pa Kučan misli, ali vsaj ukrepa popolnoma drugače, kot misli pretežna večina slovenskega naroda. Podobno kot on ali pa verjetno še veliko bolj misli in dela ves slovenski komunistični vrh: vdali se bodo, če bo le mogoče jugopartiji in če bi to še tako močno nasprotovalo slovenskim narodnim interesom. So pač v bistvu, četudi neradi, podložni komunistični partiji Jugoslavije.

Slovenski zamejski tisk - in nič manj Slovenska Država - je vsa leta po vojni opozarjala slovensko javnost na neslovenski značaj slovenske komunistične partije, ki se je v najbolj odločilnih trenutkih, da, v usodnih trenutkih slovenstvu povsem odpovedala. Ni jim bilo mar slovenstva v času tako imenovane osvobodilne vojne, ko je pehala v smrt tisoče in tisoče naših ljudi, zločinsko ali pa vsaj po nepotrebnem. Ni jim bilo mar slovenskih interesov, ko je šlo za slovenske meje. Kardelj se je odpovedal Trstu že v časih med vojno-

če mu je sploh bilo kdaj mar slovenskega Trsta. Zanj in za slovensko komunistično partijo je bilo važno samo to, da bo Trst pod komunistično oblastjo, bodisi slovensko ali pa italijansko. Komunistična partija je šla s svojim izdajstvom celo tako daleč, da je celo prepovedala uporabo slovenščine v upravljanju slovenske zemlje na našem Primorskem, kar je bilo dovoljeno med vojno, to je v času, ko komunisti niso bili na oblasti. Te hinavske in izdajalske prepovedi so se komunisti tudi držali, saj so - tako je zapisal avtor knjige "Domobranstvo na Primorskem" - usmrtili vipavskega župana dr. I. Petriča, zato, ker se sramotno protislovenske naredbe ni držal in je uradoval v slovenščini in uvedel rabo slovenščine na županstvu. Pač izdajstvo!

Ko je partija nagnala na ulice slovensko prebivalstvo, ki mu je bilo zares mar slovenstvo in slovensko ozemlje ob Jadranu, se je moralo zadovoljiti s kričanjem "Trst je naš," slogan, ki so ga kmalu morali spremeniti, da so zadostili naročenemu kultu osebnosti in vpili "Tito je naš". Tudi geslo "Trsta ne damo," so podobno spremenili v ono znano geslo "Tita ne damo" ali v še bolj sramotno "Trst damo, Tita ne damo."

In slovenska Koroška: Zadnje čase postaja vse bolj očitno, da je jugoslovanska vlada s Titovimi navodili sklenila kupčijo in prodala slovensko Koroško za izročitev slovenskih civilnih beguncev in Slovenske narodne vojske (domobrancev), ki so iskali zaščite pri britanski zasedbeni vojski. Ker je bila tovrstna kupčija Angležem, vsaj ob začetkih, neprijetna, je Tito svojo ponudbo, da se odpove slovenski Koroški in za umik partizanskih enot iz Koroške, ter zahtevo za izročitev civilnih beguncev in domobrancev Angležem večkrat in ponovno predložil. To izdajstvo je dokumentarno obdelala britanska televizija BBC v svojem posebnem programu. Vodja te posebne oddaje je med drugim povedal, "da je bila pri tem narejena politična kupčija (Tribuna, št. 14, junij 1989, str. 33). Pač izdajstvo!

Slovensko časopisje se danes javno vprašuje, kako je bilo to mogoče in išče pojasnil in odgovorov za marsikaj, za kar je bil slovenski narod opeharjen, ali bolj točno, za kar ga je opeharila komunistična partija Slovenije. Pač izdajstvo!

Pribiti je tudi treba, da kriv ni le Tito, krivi so vsi vrhovi komunistične partije. Pomembno pa je, da Tito kot oseba ni več idol in polbog, marveč stremuh, ki je zakrivil sedanjo gospodarsko bedo in moralno nazadovanje v Jugoslaviji. "Zajci napadajo tudi mrtvega leva," to je Tita, čigar dediščina je, "totalno razsulo" in "tankovski socializem." Seveda, ko je bil "lev" še živ in je jugopartija sistematično kratila in nenehno izdajala Slovence in slovenske narodne interese, ni smel, niti mogel, nihče javno in kritično razmišljati o temeljnih postavkah jugopartijske politike; Slovenci, zaradi vsiljenega bratstva in edinstva, niso bili v stanu kritične analize svoje narodne eksistence. Bili so žrtve večjega izžemanja, kot so bila brezpravna in brezdržavna plemena, ki so jih izkoriščevali evropski kolonizatorji. "Dolenjski list, št. 9, april 89." Vnebovpjoči greh in izdajstvo komunistične partije v Sloveniji, ki je to početje ne le dopuščala, pač pa v celoti tudi izvajala. Pač izdajstvo!

Ko danes tisk v Sloveniji pričinja odkrivati pretekle grehe in izdajstva komunistične partije, ko skuša razgaliti grozotno zlorabljanje in zločinsko postopanje policijskih organov in ustanov, ki jim je načelovala komunistična partija, ko opozarja na nevarnost, s katero grozi Slovincem jugoslovanska vojska, ko razne ankete nedvomno prikazujejo politično zadržanje večine Slovencev, komunistični partiji ni mar. Partiji ni mar, da večina Slovencev zahteva svobodne volitve in človeka vredno življenje. Edino in vse, kar partija hoče, je oblast. Oblast za vsako ceno, čeprav podrejeno jugo-partiji. Partijskem mogotcem ni mar, da kot oblast v Sloveniji nimajo popolne oblasti odločanja, zadovoljijo se s tem, da imajo suverenost za izvajanja ukazov, ukazov vojske in jugo-partije, kot se je žalostno izkazalo v primeru procesa štirih. Gre jim le za stolčke in jim ni mar izdati slovenstvo; nimajo poguma zastaviti jasno besedo v obrambo slovenske državne in narodne suverenosti. Ima pa oblast v Sloveniji, to je slovenska komunistična partija, danes neverjetno priložnost, da prisluhne težnjam Slovincem in zastavi svoj vpliv, svoj položaj in svojo lastno prihodnost v borbo za samostojno Slovensko državo!

Danes bolj kot kdajkoli je slovenski človek - smeli bi trditi, da, povsod, kjerkoli Slovenci živijo - zvesten svoje slovenske biti in svoje slovenske pripadnosti. Kot tak se tudi polno zaveda, da je razvoj dogodkov v Sloveniji sila pomemben, ker gre za okvir bodoče slovenske politične ureditve. Razprave o novi ustavi so razprave ne le o obliki jugoslovanske države, marveč tudi o tem, ali bo takšna politična tvorba sploh še ostala. Beseda izstop iz Jugoslavije ali pa odcep se vedno močneje in bolj glasno pojavlja v slovenskih občilih. Prav je tako! Bolj prav kot, da bi Slovenci postali del "Združenih Republik Zahodne Jugoslavije," katerim je Mladina posvetila vrsto razmišljanj, katerih glavni poudarek je strogo zatiranje, da ima vsak narod - tako tudi slovenski - pravico do samoodločbe in do odcepitve, ko gre za slovenski primer. V tem smislu je tudi Katedra (Februar 1989 št. 2) podčrtala vrsto zahtev na vodstvo v Sloveniji, v prvi vrsti pa, da se sprjazni z dejstvom, da bo "Jugoslavija morala ostati brez Slovenije, če ne more obstajati drugačna, kot nam jo hočejo vsiliti". Zato slovensko vodstvo ne sme pristati na nobene kompromise, ki bi nasprotovali interesom slovenske državnosti, in na nobenega amandmaja, ki sta jih slovenska javnost in skupščina zavrnila. Zopet je neslovensko zadržanje partije, ki je "kljub nasprotovanju javnosti v SR Sloveniji sprejela osnutek z nespremenljivimi amandmaji".

Ko je nekaj mesecev po porazu prve Jugoslavije komunistična partija začela oborožen boj za oblast pod krinko osvobodilne vojne - sodelovanja z Italijani in Nemci je znala prikriti! - in obrnila sebi v prid splošno ljudsko razpoloženje, si je ravno pod to pretvezo začela lastiti oblast, ki ji zakonito sploh ni pripadala. V okviru te nezakonite oblasti je zakrivila največje izdajstvo, revolucijo, ki so jo izrabljali okupatorji. Ko danes iz pokorščine jugopartiji in iz opreznosti pozablja, da nima pravice kršiti osnovne pravice vsakega naroda,

dalje na str. 8

IZREDNA...

nadaljevanje s str. 7

tako tudi slovenskega, ki ne dopušta, da bi narodu kdo krojil usodo, ki se je ne želi. V deveti številki Mladine letos beremo, da je v Sloveniji očita "demonstracija odločenosti, da se znova rodi kakšna osvobodilna fronta, če bo potrebno". In to možno revolucijo bo spet imela na vesti slovenska komunistična partija, razen, če izrabí sedanje priljubljenosti in skupaj z večino Slovencev usmeri svoje sile v delo za neodvisno in suvereno slovensko državo.

C.M.

SLOVENC!

ŠIRITE IDEJO

SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA GIBANJA!

S kratkimi ponatisi iz tujih in slovenskih matičnih, zamejskih in zdomskih listov pomagamo bralcem mesečnika SLOVENSKA DRŽAVA, doslednega zagovornika slovenske državnosti, osebne in narodne svobode, da se temeljito seznanjajo o poraznih razmerah v katerih, po krivdi slovenske komunistične partije, že štiri desetletja in čez, živi slovenski narod.

Uredništvo SLOVENSKE DRŽAVE.

YOUR BEST BUY IN FRESH CULTURED DAIRY PRODUCTS

- YOGURTS • CREAM CHEESE
- PRESSED COTTAGE CHEESE
- SOUR CREAM • COTTAGE CHEESE
- DRINKING YOGURT

QUALITY and TASTE you can TRUST

Try Biobest Yogurt and Famous Astro Dome Granola Yogurt.

NOW! Both with Fruit on the Bottom

ASTRO PRODUCTS AVAILABLE AT FINE DAIRY COUNTERS
ASTRO DAIRY PRODUCTS LTD., ETOBICOKE, ONTARIO

V OBRAMBO NADŠKOFA

To kar smo dne 29. julija brali v The Toronto Star o našem nadškofu, prevz. dr. Alojziju Ambrožiču, je bil izraz nekaterih liberalnih in (ne)katoliških nestranežev, ki so brez čuta spoštovanja do sočloveka žalili nadškofovo osebnost, kakor tudi položaj, ki ga v katoliški hierarhiji predstavlja.

Le papež more, po velikem premisleku, po informacijah od nunciature in po izjavah drugih škofov, dati tako visoko službo v katoliški Cerkvi kakemu sposobnemu duhovniku. Kot verniki katoliške Cerkve prosimo Boga, da bi dal našemu nadškofu dovolj moči, da bi junaško prenesel take neokusne napade.

P.S. Na ta izzivalni članek, pri katerem je sodelovalo tudi par nadutih "šolmastrov" iz katoliških šol, ki si domišljajo, da znajo več teo-

logije kot papež sam, je uredništvu Stara odgovoril Njegova Eminenca kardinal Carter, v katerem se kardinal pritožuje, da Star nima čuta za "fair play," ker obtožuje človeka, "before he really gets into the game" (nadškof dr. Ambrožič je še vedno samo pomožni škof s pravico nasledstva). The Toronto Star se je pa poslužil - v demokraciji nedopustnega razkošja cenzurirati kardinala, ko je iz njegovega pisma izpustil zaključne besede uredništvu, ki so bile: "I wish a great tenure to my successor. Toronto deserves it. I hope he shall be made Cardinal. Toronto deserves it. But Toronto also deserves somewhat better reporting."

Ta izpuščeni konec svojega pisma je kardinal razposlal vsem župnikom svoje nadškofije dne 8. avgusta t.l.

IZ SLOVENSKEGA ZAMEJSTVA

SLOVENSKA PODJETJA NA KOROŠKEM

V zadnjih nekaj letih se je zelo uveljavila tudi izvozna tvrdka, ki je prav tako razvila svojo dejavnost z več deželami
Korotan Ges. m. b. H.
Viktringer Ring 26
9020 Klagenfurt/Celovec
Avstria
telefon 0463/56 2 16
telex 0463/51 62 57
telex 422801 kimex a

Tvrdka posluje z vsemi izdelki razen s prehrano. Tudi z vzhodnimi cvropskimi državami. Pred kakim letom je ustanovila tudi svojo podružnico na zamejskem Primorskem, ki posluje kot samostojna italijanska tvrdka
Korotan Italiana S. r. l.
Corso Verdi 133
34170 Gorizia/Gorica
Italia
telefon 0481/31 8 84, 30 9 76
telex 0481/85 1 82
telex 460895 kimex i

Tvrdke veljajo kot resni poslovni partnerji in so kmalu našle širok krog sodelavcev po celi Evropi. Razveseljivo je, da se podjetništvo, ki je vir napredka, oživlja in razvija tudi

v slovenskem zamejstvu. Le če bodo Slovenci imeli svoje lastno in uspešno gospodarstvo, kapital in delovna mesta, bodo lahko preživeli, uveljavljali in vsestransko razvijali. Le potem bo lahko uspevala tudi naša kultura in prosveta. Povečati pa se mora seveda tudi naša informativnost, tako da bodo slovenski ljudje po svetu videli, kam naj se obrnejo, če bodo hoteli navezati poslovne stike s Koroško oziroma s Primorsko.

Iz poslovnega poročila Zveze slovenskih zadrug v Celovcu izhaja, da so zadruga, bodisi kreditne kot blagovne, v letu 1987 poslovale uspešno in da se zadovoljivo razvijajo. To je razveseljivo, zakaj nujen prehod iz kmečke dejavnosti v poslovno, zlasti v trgovino, obrt, denarništvo in turizem, je za koroške Slovence prišel z dokajšnjo zamudo. Iz poročila, ki ga je za javnost izdala omenjena zveza, povzemamo nekaj naslovov najpomembnejših tvrdk in zavodov na Koroškem, ki bodo zanimali tudi slovenske ljudi v zdomstvu.

Glavna organizacija v kreditnem poslovanju je osrednja banka koroškoslovenskih hranilnic
Zveza Bank
Paulitschgasse 5
9020 Klagenfurt/Celovec
Avstria
Telefon 0463/51 23 65
telex 422162
teletex 3422279
telex 0463/51236519
Blagovni oddelček:
telefon 0463/26 21 18
telex 422263

V to zvezo so včlanjene slovenske posojilnice po vseh južnokoroških krajih. V Celovcu se nahaja tudi sedež te zveze tik za Mohorjevim domom, kjer opravljajo tudi vse bančne storitve in menjavatejnih valut po zelo ugodnem tečaju. V isti stavbi je tudi turistični koroškoslovenski urad
Cartrans
Paulitschgasse 5
9020 Klagenfurt/Celovec
Avstria.

Ta turistični urad ima stike po vsej Evropi in organizira potovanja tudi v vzhodne evropske države. Posluje pa v glavnih jezikih sveta.

VETRINJSKI ŽUPNIK JOŽEF MUSSGER UMRL.

Dne 10. julija je v 90. letu starosti umrl koroški duhovnik Jožef Mussger. Mnogi Slovenci se ga s hvaležnostjo spominjajo, ko je kot vetrinjski župnik maja-junija 1945 skušal z krščansko ljubeznijo lajšati trpljenje slovenskih beguncev, civilistov in vojakov, ki so zapustili domovino pred viharjem

krute komunistične revolucije. Pozneje je dovolil slovenskim beguncem, da so vzdali spominsko ploščo žrtvam vetrinjske tragedije na steno prezbiterija vetrinjske cerkve, ki bo ostala zgodovinski dokaz komunističnega terorja. Bog mu bodi bogat plačnik za njegovo krščansko ljubezen do bližnjega!

Župnijska hranilnica in posojilnica "Slovenija"

Vam nudi razne finančne usluge: Posojila za hiše, avtomobile, potovanja, študij itd. Vaši prihranki pa se obrestujejo po najvišji možni stopnji.

Poslužite se naše slovenske finančne ustanove!

URADNE URE

na Manning Ave., Toronto

Torek - sredo 10 a.m. - 3 p.m.
Četrtek - petek 10 a.m. - 8 p.m.
Sobota 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 531-8475

na 739 Brown's Line, Toronto

Torek - sredo 10 a.m. - 3 p.m.
Četrtek - petek 12 p.m. - 8 p.m.
Sobota 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 255-1742

v Hamiltonu pri sv. Gregoriju Velikem

Vsak petek od 4h do 8h zvečer.
Sobota 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 561-9952

PO JANŠEVI OBSODBI

Vodovje podvrgli ste si in zemlje obrždali sile: imeli dovolj ste moči. Svobodne pa misli, v človeku izklile, zatreti uspelo vam ni.

Vodili ste ljudstvo vredno zlata, ki vam je sledilo in verno služilo, ko dali oltarjem ste Tita boga. Sladko ste živeli, se varali, kradli, na skrivno morili, ob mučenju peli. Zdaj vere ni več, krediti zapadli, tiranstva ostaja edino vam meč.

Izogniti se manipulacijam

Minulo nedeljo je bilo v Dolenjskih Toplicah izseljensko srečanje. Udeležil se ga je tudi prvi človek slovenskega vernega občestva nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Najbrž ni prišel zato, da bi ploskal guvernikom; verjetno so njegovo navzočnost želeli drugi udeleženci srečanja. Toda glasilo pluralistične SZDL 3. julija 1989 ni nadškofove udeležbe omenilo niti z besedico, naštele pa je druga imena in njihove deleže. Ali je komentar potreben?

J.R.

Družina, 16. julija 1989.

O veri naroda govore znamenja